

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

HOÀNG THỊ MAI

**GIẢI PHÁP TẠO VIỆC LÀM CHO
LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN VỊ XUYÊN, TỈNH HÀ GIANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

HOÀNG THỊ MAI

**GIẢI PHÁP TẠO VIỆC LÀM CHO
LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN VỊ XUYÊN, TỈNH HÀ GIANG**

**Ngành: Phát triển nông thôn
Mã ngành: 8.62.01.16**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Dương Văn Sơn

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan: Luận văn là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của riêng tôi. Các số liệu, kết quả thống kê, kết quả tổng hợp phân tích, nghiên cứu trong luận văn được tập hợp từ nhiều nguồn tài liệu và liên hệ thực tế. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2018

Tác giả luận văn

Hoàng Thị Mai

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến PGS.TS Dương Văn Sơn, người đã tận tình hướng dẫn, định hướng và giúp đỡ tôi về chuyên môn trong suốt thời gian thực hiện đề tài và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn Tập thể Ban Lãnh đạo, các thầy cô giáo trong Khoa Kinh tế & Phát triển nông thôn, Phòng Đào tạo đã tạo điều kiện hướng dẫn giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu để tôi thực hiện tốt đề tài này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Huyện ủy, HĐND, UBND huyện Vị Xuyên; Đảng ủy, HĐND, UBND các xã Bạch Ngọc, Đạo Đức và thị trấn Việt Lâm và các hộ nhân dân trên địa bàn 3 xã/thị trấn đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về thông tin, số liệu trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu luận văn.

Do thời gian nghiên cứu có hạn, luận văn của tôi chắc hẳn không thể tránh khỏi những sơ suất, thiếu sót, tôi rất mong nhận được sự đóng góp của các thầy cô giáo, đồng nghiệp và toàn thể bạn đọc.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2018

Tác giả luận văn

Hoàng Thị Mai

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	v
DANH MỤC BẢNG.....	vi
DANH MỤC HÌNH, BIỂU ĐỒ	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn	2
3.1. Ý nghĩa khoa học	2
3.2. Ý nghĩa thực tiễn.....	3
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4.1. Đối tượng nghiên cứu.....	3
4.2. Phạm vi nghiên cứu.....	3
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ KHOA HỌC VÀ THỰC TIỄN CỦA ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU	4
1.1. Cơ sở lí luận của đề tài.....	4
1.1.1. Nông dân, nông nghiệp và nông thôn	4
1.1.2. Khái niệm về lao động, việc làm.....	5
1.1.3. Đặc điểm của lao động và việc làm của lao động nông thôn.....	8
1.2. Cơ sở thực tiễn của đề tài	10
1.2.1. Kinh nghiệm về giải quyết việc làm cho nông dân của một số nước trên thế giới.....	10
1.2.2. Thực tiễn về giải quyết việc làm cho lao động nông thôn ở Việt Nam	14
1.3. Những nghiên cứu có liên quan	21
CHƯƠNG 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	23

2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu	23
2.2. Nội dung nghiên cứu	28
2.3. Tiếp cận và phương pháp nghiên cứu	29
2.3.1. Tiếp cận nghiên cứu	29
2.3.2. Phương pháp nghiên cứu.....	29
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	31
CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	32
3.1. Thực trạng lao động, việc làm và giải quyết việc làm trên địa bàn huyện Vị Xuyên.....	32
3.1.1. Dân số và lao động	32
3.1.2. Tình hình việc làm cho lao động nông thôn trên địa bàn huyện.....	38
3.1.3. Thực trạng giải quyết việc làm cho lao động nông thôn trên địa bàn huyện	42
3.2. Những thuận lợi, khó khăn và yếu tố ảnh hưởng đến việc làm của lao động nông thôn trên địa bàn huyện Vị Xuyên, tỉnh Hà Giang.....	48
3.2.1. Khó khăn, thuận lợi	48
3.2.2. Yếu tố ảnh hưởng đến giải quyết việc làm cho lao động nông thôn.....	54
3.3. Giải pháp tạo việc làm cho lao động nông thôn trên địa bàn huyện Vị Xuyên, tỉnh Hà Giang	56
3.3.1. Quan điểm trong giải quyết việc làm cho lao động nông thôn	56
3.3.2. Một số giải pháp cụ thể	58
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	74
1. Kết luận	74
2. Kiến nghị	75
TÀI LIỆU THAM KHẢO	77

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

CNVC	Công nhân viên chức
DN	Doanh nghiệp
GQVL	Giải quyết việc làm
HCSN	Hành chính sự nghiệp
HTX	Hợp tác xã
KCN	Khu công nghiệp
KD	Kinh doanh
LĐ	Lao động
SXKD	Sản xuất kinh doanh
TDHĐ	Tuyển dụng hợp đồng
TP	Thành phố
TT	Thị trấn
XNK	Xuất nhập khẩu

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1: Tình hình dân số và lao động của huyện Vị Xuyên	32
Bảng 3.2: Số nhân khẩu và lao động của các hộ điều tra phân theo nghề nghiệp	34
Bảng 3.3: Một số thông tin về lao động của các hộ điều tra.....	35
Bảng 3.4: Trình độ chuyên môn của lao động tại các hộ điều tra.....	36
Bảng 3.5: Số lao động làm việc tại các cơ sở kinh tế	39
Bảng 3.6: Nghề nghiệp của hộ điều tra	40
Bảng 3.7: Thời gian làm việc của lao động tại các hộ điều tra	41
Bảng 3.8: Chính sách về đào tạo nghề cho lao động nông thôn đang triển khai trên địa bàn huyện.....	43
Bảng 3.9: Ngành nghề được đào tạo của lao động tại các hộ điều tra	45
Bảng 3.10: Số lao động được tạo việc làm tại địa phương và đi xuất khẩu lao động, đi làm việc tại các KCN trong nước năm 2015-2017.....	46
Bảng 3.11: Việc làm sau đào tạo của hộ điều tra	47
Bảng 3.12: Mức thu nhập của các hộ điều tra.....	52
Bảng 3.13: Dự kiến đào tạo nghề cho lao động nông thôn ở huyện Vị Xuyên giai đoạn 2018-2020.....	62

DANH MỤC HÌNH, BIỂU ĐỒ

Hình 3.1: Bản đồ hành chính huyện Vị Xuyên	24
Hình 3.2. Số lượng lao động nông nghiệp được tham gia đào tạo nghề.....	44

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Lao động và việc làm luôn là một trong những vấn đề có tính toàn cầu, là mối quan tâm của toàn nhân loại. Đối với Việt Nam, khi nền kinh tế đất nước đang trong quá trình phát triển, thu nhập quốc dân hàng năm tăng lên đáng kể, đời sống người dân không ngừng được cải thiện, an ninh chính trị tương đối ổn định thì tình trạng thất nghiệp, thiếu việc làm lại diễn ra trên phạm vi rộng và có xu hướng ngày càng tăng.

Việt Nam là một nước nông nghiệp với đa số dân số sống ở khu vực nông thôn. Đã từ lâu, chính sách giải quyết việc làm cho người lao động được Đảng và Nhà nước ta chú trọng xem xét. Nhưng trước đây với cơ chế tập trung, quan liêu bao cấp vấn đề giải quyết việc làm cho người lao động bị xem nhẹ, dẫn đến tình trạng nền kinh tế nước ta thấp kém, bị tụt hậu so với các quốc gia khác trong khu vực và trên thế giới. Kể từ sau Đại hội VI của Đảng, nền kinh tế nước ta đã có những khởi sắc và đạt được những thành công to lớn. Thành tựu lớn nhất trong công cuộc đổi mới hiện nay của Việt Nam là những thành công trong lĩnh vực nông nghiệp. Có thể nói, sau Nghị quyết 10 của Bộ Chính trị (tháng 4 năm 1988) đã thổi một luồng gió mới cho nền nông nghiệp, hàng hoá nông sản không ngừng tăng lên về số lượng và ngày càng đa dạng và phong phú hơn.

Huyện Vị Xuyên, tỉnh Hà Giang là một huyện có đại bộ phận dân số sống bằng nghề nông và một phần nhỏ bộ phận dân cư sống bằng nghề buôn bán nhỏ, hay làm công nhân tại khu công nghiệp Bình Vàng, các cơ sở khai thác, chế biến khoáng sản. Trước tình hình hiện nay dân số ngày càng tăng, lực lượng lao động của huyện ngày càng nhiều, đặc biệt là lực lượng lao động nông nghiệp ngày một tăng lên trong đó diện tích đất nông nghiệp không những không tăng lên mà còn bị giảm đi do chuyển đổi mục đích sử dụng (chuyển đổi đất nông nghiệp thành đất thổ cư, xây dựng các công trình phục vụ xã hội, xây dựng cơ sở hạ tầng nông thôn,...). Vấn đề việc làm cho người lao động đặc biệt là việc làm cho nông dân đang được các cấp chính quyền từ tỉnh xuống huyện quan tâm và tìm cách giải quyết.